

Stulecie fabryki broni w Lithgow

#Przemysł zbrojeniowy #Wojska lądowe 17 listopada 2012

Wiceminister obrony Jason Clare odwiedził fabrykę broni w Lithgow, obchodzącą w tym roku 100-lecie działalności. Jednocześnie ogłoszono, że konstrukcje powstające w zakładzie należącym do Thales Australia będą sprzedawane pod marką *Lithgow Arms*.

Wiceminister obrony Jason Clare podczas wizyty w Lithgow z okazji 100-lecia zakładów zapoznał się z nowym karabinkiem EF88. W sierpniu 2008, w dwudziestą rocznicę wprowadzenia F88 do uzbrojenia, Thales Australia podpisał 3-etapowy kontrakt na opracowanie zmodyfikowanego karabinka. W 2011 rząd przeznaczył 8 mln dolarów na kolejny etap projektu – stworzenie, przetestowanie i wdrożenie do produkcji prototypów zmodyfikowanych EF88 (Enhanced F88) / Zdjęcie: MO Australii

Zatrudniająca obecnie 140 pracowników fabryka w Lithgow jest jedynym w Australii zakładem wytwarzającym seryjnie broń strzelecką. W tym roku zdecydowano się wprowadzić do oferty dwie konstrukcje strzeleckie – zmodernizowany dla armii australijskiej karabinek EF88 (zmodyfikowana odmiana licencyjnego, australijskiego Steyr AUG, przyjętego jako F88 do uzbrojenia pod koniec lat 1980.), jak też jego odmianę rozwojową F90, oferowaną armii francuskiej jako następcę FAMAS-a ([HK416A5 dla Francuzów](#), 2012-10-13). Jednocześnie ogłoszono zmianę marki, pod którą będą sprzedawane konstrukcje na *Lithgow Arms*. W ciągu stulecia działalności zakłady wyprodukowały ponad milion sztuk broni.

Znak handlowy zakładów Lithgow, pod którym obecnie będzie sprzedawana oferowana tam broń. Fabryka należy od 2006 do Thales Australia / Rysunek: IP Australia

Ze względu na specyfikę kolonii australijskiej, do początku XX wieku broń strzelecka była dostarczana do Australii wyłącznie z zapasów Imperium Brytyjskiego. Nie wytwarzano jej na miejscu. Sytuacja zmieniła się podczas prowadzonej przez Wielką Brytanię w latach 1899-1902 II wojny burskiej. Do walk w południowej Afryce skierowano duże liczby oddziałów kolonialnych, przede wszystkim z Australii, Nowej Zelandii i Kanady. Ograniczyło to dostawy niezbędnego uzbrojenia i zaniepokoiło australijskie władze. Dodatkowo w 1901 doszło do federacji stanów australijskich i powołania autonomicznego rządu.

Ten w 1908 podjął decyzję o stworzeniu fabryki broni w miasteczku Lithgow, położonym po zachodniej stronie pasma Gór Błękitnych, mającym dzisiaj 11 tys. mieszkańców. Miejsce wybrano ze względu na dobrze rozwinięty w tej okolicy przemysł górniczy i metalurgiczny. Za utworzeniem zakładu lobbował też ówczesny federalny minister obrony Joseph Cook, dawny górnik z Lithgow. Miasto było dobrze zabezpieczone przez ewentualną wrogą interwencją i znajdowało się w odległości ponad 150 km od linii brzegowej, co uważano wówczas za odpowiedni dystans chroniący przed ostrzałem artyleryjskim z okrętów.

Karabinek EF88. Nowa konstrukcja w porównaniu z dotychczas używanym F88SA2 ma zmniejszoną masę z 3,79 kg do 3,4 kg. Zmieniono komorę zamkową, wprowadzając dłuższą górną szynę montażową i dwie szyny boczne. Przekonstruowano mechanizm spustowo-uderzeniowy, w którym często występowały zacięcia. Pojawiła się lżejsza, wzdłużnie żłobkowana, samonośna lufa, jak też składana rękojeść napinania. Zmodernizowano komorę gazową, dostosowując ją do nowego 5,56-mm naboju F1A1 z poprawionym pociskiem. Zmodyfikowano

plastyczny płaszcz komory zamkowej, wprowadzając występ pełniący rolę poduszki paliczkowej / Zdjęcie: MO Australii

Do wielu państw wysłano oferty przetargowe na dostarczenie kompletnej linii produkcyjnej, która miała wytwarzać tygodniowo do 250 karabinów powtarzalnych Lee Enfield. W wymaganiach znalazł się zapis, że ich komponenty muszą być wymienne z częściami pochodzącymi z zakładów brytyjskich. W 1909 przetarg wygrał amerykański Pratt & Whitney. Oficjalne otwarcie Small Arms Factory (SAF) miało miejsce 8 czerwca 1912, a pierwsze 40 SMLE No 1 Mk III powstało w maju 1913. W 1914, po wybuchu I

wojny światowej, produkcja wzrosła do 1,6 tys. karabinów tygodniowo. Wcześniej rocznie wytwarzano 15 tys. karabinów, w czasie konfliktu już 80 tys. Lee Enfieldów.

Koniec I wojny spowodował ograniczenie liczby wytwarzanej broni, redukcję zatrudnienia i reorganizację przedsiębiorstwa. Między 1925 a 1930 fabrykę w Lithgow rozbudowano po raz pierwszy, aby dostosować ją do produkcji ciężkiego karabinu maszynowego Vickers. Kolejny raz powiększono możliwości wytwórcze na przełomie 1938/1939 wraz z rozpoczęciem w Australii produkcji erkaemu BREN.

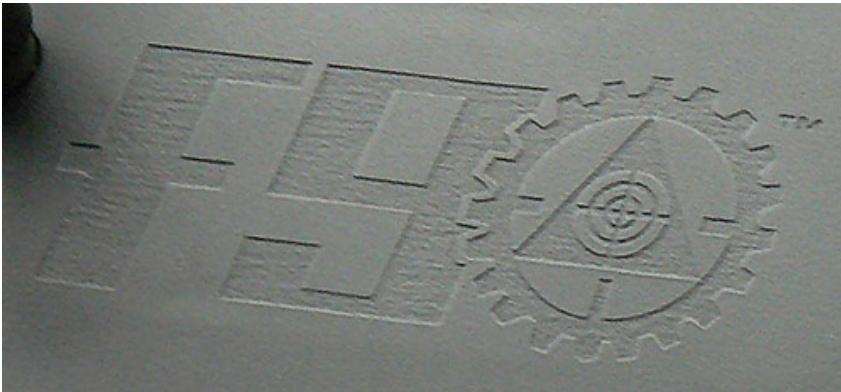

F90 jest wersją rozwojową australijskiego, licencyjnego karabinka Steyr AUG. Zrezygnowano w nim z szybkowymiennej lufy, co pozwoliło zmniejszyć masę. Karabinki wyposażono w zatrzask blokujący zespół ruchomy w tylnym położeniu. Rodzina F90 występuje w pięciu wersjach: karabinka standardowego F90 z 407-mm lufą (masa 3,25 kg), karabinka-granatnika F90(G) (masa 4,10 kg), karabinka wyborowego F90 M z 508-mm lufą (masa 3,39 kg), karabinka wyborowego z granatnikiem F90 M(G) (masa 4,34 kg) i subkarabinka F90 CQB z 360-mm lufą (masa 3,15 kg). Dla Australii F90 oferowany jest w odmianie do

magazyneków od Steyra/F88, w odmianie proponowanej armii francuskiej może być dostosowany do magazynków od M16 / Zdjęcie: Remigiusz Wilk

W chwili wybuchu II wojny światowej, produkcja australijskiego uzbrojenia była skoncentrowana w Lithgow. Po ewakuacji Brytyjczyków z Dunkierki w 1940, rozpoczęto proces przetrzucania całej dostępnej broni z terytoriów zamorskich na Wyspy Brytyjskie. Rząd australijski postanowił zwiększyć produkcję w kraju, przez stworzenie kolejnych zakładów, produkujących części do broni i lufy m.in. w Bathurst i Orange. W Lithgow odbywał się jedynie ostateczny montaż karabinów. W ten sposób Small Arms Factory mogła skoncentrować się na wytwarzaniu ckm Vickers Mk I, VI i XXI i erkaemów BREN. W 1943 w SAF pracowało 6 tys. robotników, a kolejne sześć tysięcy zatrudnionych było we współpracujących wytwórniach. Tygodniowo wytwarzano 4000 Lee Enfieldów, 150 rkm BREN i 50 ckm Vickers. Od 1944 produkcja została zmniejszona, zaś do 1946 zostały zamknięte fabryki w Orange i Bathurst wraz z pomniejszymi zakładami. Do chwili zakończenia w 1955 wytwarzania Lee Enfieldów w Lithgow, powstało ich tam łącznie 640 000, z czego 415 580 od 1939.

W 1954 armia australijska przyjęła do uzbrojenia 7,62-mm karabin samopowtarzalny L1A1 - licencyjną odmianę belgijskiego FN FAL, przyjętą przez większość armii dawnego Imperium, wykonaną w systemie calowym. Spowodowało to reorganizację fabryki, wymusiło stworzenie nowej linii produkcyjnej oraz zakup nowych maszyn i narzędzi. Pierwsze L1A1 z Lithgow zostały dostarczone armii w 1959. W 1968 zakład zatrudniał ponad 1600 pracowników, a do 1986, kiedy zakończono produkcję powstało 223 tys. L1A1, potocznie nazywanych SLR (Self-Loading Rifle). Od 1962 do 1982 wytwarzano też odmianę erkaemową L1A1 - L2A1 z ciężką lufą przystosowaną do prowadzenia ognia ciągłego. W Lithgow powstało 9957 L2A1.

Nowe logo na wykonanym z tworzywa sztucznego płaszczu komory zamkowej karabinka F90 / Zdjęcie: Remigiusz Wilk

W 1963 rozpoczęto produkcję 9-mm pistoletu maszynowego SMG-F1 który miał zastąpić używanego wcześniej Owena. Do zakończenia wytwarzania w 1973 powstało ich 25 tys.

Po zakończeniu w latach 1980. intensywne testów, podjęto decyzję o przyjęciu do uzbrojenia jako F88 austriackiego 5,56-mm karabinka automatycznego Steyr AUG w układzie bezkolbowym. Jego produkcja, po uwzględnieniu lokalnych poprawek, rozpoczęła się w 1987. Zakłady stały się wówczas częścią koncernu ADI (Australian Defence Industries), zatrudniając 900 pracowników. Pierwsze dostawy F88 miały miejsce w 1988, a do zakończenia kontraktu w 1996, w ręce żołnierzy australijskich trafiło ich 76 tys. Kolejne 10 tys. karabinków kupiła Nowa Zelandia.

W Lithgow produkowano również 5,56-mm karabinek maszynowy F89, czyli belgijski FN Minimi, do 1996 powstało ich 6 tys. Ponadto fabryka zajmowała się wytwarzaniem luf do karabinów maszynowych MAG58 i Browning M2HB, składaniem z dostarczonych komponentów granatników przeciwpancernych LAW, naprawami armat lotniczych Hispano-Suiza, produkcją amunicji małokalibrowej i moździerzowej. Obecnie zakład należy do Thales Australia ([35 tysięcy odrzutników do F88](#), 2010-09-19), który w 1999 nabył 50% udziałów w państwowym ADI (Australian Defence Industries), aby w 2006 przejąć 100% udziałów. Obecnie cała grupa nazwana w 2008 Thales Australia zatrudnia w Australii i Nowej Zelandii 3,3 tys. pracowników, w tym 800 inżynierów zaangażowanych w prace badawczo-rozwojowe.

Powiązane wiadomości

[Stulecie fabryki broni w Lithgow \(2012-11-17\)](#)
[35 tysięcy odrzutników do F88 \(2010-09-19\)](#)
[HK416A5 dla Francuzów \(2012-10-13\)](#)
[Nowy ukaem dla Francji \(2007-10-12\)](#)
[Francja wybiera FN MAG \(2011-01-19\)](#)
[Nowy ukaem dla Francji \(2007-10-12\)](#)
[Samopowtarzalne kbw na Milipolu \(2011-10-20\)](#)
[US Navy żegna M14 \(2007-09-18\)](#)
[SCAR dla każdego \(2008-06-17\)](#)
[SCAR - nowe zamówienia \(2009-11-28\)](#)
[Premiery FN Herstal \(2010-06-17\)](#)
[Samopowtarzalny kbw dla Bundeswehry \(2010-10-13\)](#)
[Australia kupuje HK417 \(2011-01-01\)](#)
[SHOT Show: M110 SASS dla USMC \(2011-01-26\)](#)
[Drugi etap poszukiwań następcy M4 \(2012-05-08\)](#)
[US Navy żegna M14 \(2007-09-18\)](#)
[Nowa kolba dla USMC \(2009-04-01\)](#)
[Nowości Remington Arms \(2009-07-02\)](#)
[M320 w służbie \(2009-07-14\)](#)
[M855A1 w Afganistanie \(2010-07-11\)](#)
[AUSA - Premiera CM901 \(2010-10-26\)](#)
[XM25 w Afganistanie \(2011-02-10\)](#)
[30 mln M855A1 \(2011-05-10\)](#)
[IDEF 2011: Beretta w Stambule \(2011-05-13\)](#)
[SHOT Show: ACR dla US Army \(2012-01-20\)](#)
[Remington dostarczy M4/M4A1 \(2012-05-05\)](#)
